

at Kultusministeren i 1901 indledede det, som dette Lovforslag nu skal afrunde og fuldstændiggøre. Det er et lille Lovforslag, men jeg er sikker paa, at hvis der var her til Stede kirkelige Repræsentanter for andre protestantiske Lande, vilde de i høj Grad undre sig over, at vi herhjemme have Mod til — og i denne Forbindelse føler jeg mig tilskyndet til at sige, at Lovforslaget har Tilslutning fra samtlige Kirkens Tilsynsmænd —, at vi paa den Maade med fuld Musik havde Mod til at give en saadan Frihed i folkekirkelig Henseende som denne kongelige Anordning af 1901 indledede, og som nu dette Lovforslag fortsætter.

Det andet og større Lovforslag, jeg skal have den Ære at forelægge, hedder Forslag til Lov om Menighedsraad. Der er stor Forskel paa at forelægge dette Lovforslag i denne Samling og paa de Forhold, der vare, da det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) indbragte det som Folketingsmand nu for 10 Aar siden i Samlingen 1900—01. Der var jo den Gang næsten gaaet en Menneskealder, siden der var rørt paa afgørende Maade ved den kirkelige Lovgivning, og man havde næsten Fornemmelsen af, at selv om dette høje Ting Gang paa Gang kunde beskæftige sig med de derhenhørende Spørgsmaal, var der ingen aaben Vej for en Lovgivning, der kunde fortsætte i det Spor, som Loven af 1855 om Sognebaandsløsningen og Loven af 1868 om Valgmenigheder vare slaaede ind paa. Indbringelsen for 10 Aar siden af Lovforslaget om Menighedsraad blev jo, som dette høje Tings Medlemmer vide, efterfulgt af en frugtbar Lovgivningsperiode paa det kirkelige Omraade — i alt Fald i Forhold til tidligere kan man virkelig sige: en frodig Udvikling —, og de Aar, der nu ere gaaede, efter at denne Lovgivning har virket, have betydet, tror jeg, at man i kirkelige Kredse paa en ganske anden Maade end den Gang er stemt for at give sin Tilslutning til og med stor Interesse vil følge en kirkelig Lovgivning. Skønt det er et Spørgsmaal, der angaar min Kollega, Justitsministeren, vil jeg udtale, at jeg tror f. Eks., at et Forslag om Indførelse af almindelig borgerlig Ægteforening nu vil møde en ganske anden Grundstemning ude i Befolkningen, end Tilfældet var for 10 Aar siden.

Dette, at de Love, der bleve satte i Værk i 1903, have virket nu gennem 7 Aar, har forberedt, ogsaa gennem de Erfaringer, der ere indhøstede, at man naturligt kan

fortsætte en kirkelig Lovgivning, og jeg vil gerne fremhæve, at det kirkelige Udvalgs Arbejde — jeg tænker ikke her paa de Forslag, der fremgik fra det kirkelige Udvalg, men jeg tænker paa dets Forhandlinger, de mange Betænkninger, der ere afgivne enten af hele Udvalget eller af dets Underudvalg om forskellige kirkelige Spørgsmaal —, at alle disse Arbejder have frembragt Klarhed paa en Mængde Punkter, hvor der skal lovgives, saa der ingen Tvivl er om, at hvem der saa end kommer til at lovgive, vil det kirkelige Udvalgs Arbejde gøre sig gældende i den kommende Tid baade paa vejledende og retninggivende Maade. Der er mange, har jeg lagt Mærke til, der have den Opfattelse, at det kirkelige Udvalgs Arbejde skulde være præget af stor Konservatisme og Reaktion paa alle Omraader. Det er en meget stor Misforstaaelse. Jeg tror, de Herrer, der have en saadan Opfattelse, have kun læst Forfatningsudkastet og saa maaske endda kun læst dette paa de mest angribelige Punkter. Men hvis man gennemlæser det kirkelige Udvalgs Arbejder og gennemgaar dets Betænkninger, vil man finde Fingerpeg og Anvisninger, der gaa i meget frisindet Retning. Jeg har allerede i Dag haft Lejlighed til at nævne det kirkelige Udvalgs Stilling til de evangelisk-lutherske Frimenigheder. Det er virkelig, synes jeg, som jeg ogsaa meget stærkt udtrykte det før, en folkekirkelig Oplevelse af Rang, at man i dette kirkelige Udvalg gør et saa vidtgaaende Forslag. Maa jeg nævne, at af det kirkelige Udvalg er behandlet ikke blot Spørgsmaalet om Folkekirkens Forfatning, men ogsaa Spørgsmaalet om Besættelse af Præste-, Provste- og Bispeembeder i Folkekirken, Behandlingen af de folkekirkelige Retssager, Ordningen af Præsternes Lønningsforhold og Pensionering, Afskaffelse af Naadensaaret, Ophævelse af Højtidsoffer og Accidens, Syn over Kirker og Kirkegaarde, Spørgsmaalet om Kirkebestyrelsen, om Præsteuddannelsen — hvilket sidste Spørgsmaal, synes jeg, staar i høj Grad paa Dagsordenen i Øjeblikket. Og jeg vil haabe, det maa kunne lykkes inden alt for længe at faa et Forslag frem om et noget omlagt og ændret teologisk Studium. Jeg tror, det er uheldigt — jeg maa nævne denne lille Ting i denne Forbindelse —, at medens man paa alle andre Studiemraader i Kraft af ny Forskning, nye Forskningsmetoder og Forskningsresultater finder sig foranlediget til at omlægge Tingene, at man saa paa det teologiske Studiums Omraade bliver nogen-